

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

Корх Ганна Володимирівна

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи за другим рівнем вищої освіти (магістр)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Актуальність теми. Стратегічним напрямом інституційних перетворень в Україні є трансформація чинної системи публічної влади та регіонального управління зокрема, з метою її наближення до стандартів європейських країн. Зазначені перетворення потребують обґрунтування напрямів та відповідного інструментарію забезпечення сталого розвитку регіонів як основної цілі сучасного регіонального управління.

Особливості регіональних процесів, які відбуваються в Україні, характеризуються становленням системи регіонального управління як інституційної бази визначення шляхів підвищення ефективності регіонального управління, методів і меж втручання органів публічної влади у життєдіяльність регіону.

Необхідність удосконалення управління економічними процесами в регіоні нині зумовлена, з одного боку, загостренням світової конкуренції територій щодо залучення і збереження різноманітних ресурсів, а з другого – підвищенням ролі територій щодо свого економічного становища. Створення сприятливого бізнес-середовища на місцевому рівні, партнерство влади та бізнесу, цільові програми та проекти місцевого і регіонального розвитку тощо – це сфери, які потребують нових підходів з боку регіональних органів влади. Проте, якщо для суб'єкта господарювання впровадження інновації пов'язується насамперед з економічними ризиками, то для системи регіонального управління будь-які інноваційні рішення матимуть економічні, соціальні та адміністративно-правові наслідки, що стримує їх вироблення та зумовлює необхідність ґрунтовного аналізу застосування.

Інноваційний потенціал системи регіонального управління – це здатність органів регіонального управління та його посадових осіб до вироблення нових нестандартних ідей щодо вирішення завдань регіонального розвитку. Інноваційний потенціал становлять технології,

організаційні ноу-хау та ресурси, найважливішим серед яких є людський, оскільки інновація є результатом діяльності людей.

Зазвичай оптимізація внутрішніх процесів у системі регіонального управління відбувається під впливом зовнішніх факторів, але сучасний етап розвитку держави вимагає розкриття та реалізації внутрішніх потенціалів структур регіонального управління з метою підвищення рівня конкурентоспроможності територій. Оптимізація структури регіонального управління розглядається в контексті розширення та ускладнення структури потреб населення регіонів, інформатизації суспільства та глобалізаційних викликів.

У сучасних умовах регіональна політика розвитку територій має базуватись на внутрішньому потенціалі та тенденціях територіального розвитку, формуванні місцевих конкурентних переваг, реалізації соціального капіталу та інтелектуальних можливостей території, що зумовлює нові підходи до вирішення місцевих та економічних питань. Це передбачає розвиток різноманітних об'єктів економічної інфраструктури, а також співробітництво територіальних суб'єктів на основі спільних цілей. Зарубіжний досвід доводить, що успіх публічних реформ та реалізації будь-яких програм і проектів залежить від рівня залучення до цих процесів громадян і від місцевої соціальної та економічної консолідації. Чим вищий рівень цієї консолідації, тим демократичнішими є рішення місцевих та регіональних органів влади, і тим вони результативніші.

Сьогодні в Україні вже не підлягає сумніву необхідність та актуальність планувальної роботи. Безумовно, це не означає, що потрібно відродити старі радянські традиції планування, які вже не відповідають потребам сьогодення. Нині в Україні, як і в інших країнах світу, активно розвиваються і запроваджуються нові підходи до планування територіального розвитку. При цьому видозмінюються функції, що реалізуються під час планувального процесу, зазнає змін сама роль планування в системі управління. Воно все більше стає інструментом

підвищення конкурентоспроможності територій і регіонів, засобом згуртування різних суб'єктів регіонального розвитку навколо нових цінностей і довгострокових пріоритетів.

Результати моніторингу ринку праці свідчать про необхідність підготовки фахівців регіонального управління, оскільки реалізація ефективної державної регіональної політики пов'язується з прискоренням динамізму регіонального економічного розвитку шляхом повного та ефективного залучення в господарський оборот ресурсного потенціалу регіонів, використання переваг територіального поділу та кооперації праці на основі розширення повноважень і підвищення відповідальності регіональних та місцевих органів влади за розв'язання поточних проблем і формування перспективних завдань територій. Це вимагатиме від державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування фундаментальних знань з питань регіонального та місцевого розвитку, застосування на практиці нових форм та методів управління територіями.

Метою роботи є дослідження методичних засад стратегічного планування регіонального розвитку в Україні та виявлення перспективних напрямів вдосконалення системи стратегічного планування економічного розвитку регіонів.

Для досягнення поставленої мети дослідження сформульовано такі **завдання**:

- встановити теоретичні засади дослідження економічного розвитку регіону;
- провести аналіз економічних показників розвитку Миколаївської області;
- оцінити зарубіжний досвід в плануванні економічного розвитку регіону;
- визначити основні напрями розвитку регіону.

Об'єкт дослідження – процес планування економічного розвитку регіонів.

Предмет дослідження – стратегічне планування економічного розвитку регіону.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: теоретичного узагальнення, порівняння, аналізу та синтезу для удосконалення стратегічного планування економічного розвитку регіонів; системний аналіз для розкриття поняття економічний розвиток регіону; порівняльного аналізу стратегічного планування в Україні у порівнянні з відповідними зарубіжними практиками; логічного узагальнення для розроблення висновків та рекомендацій щодо удосконалення економічного розвитку області.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що на підставі дослідження вивчено та узагальнено теоретичні засади та напрями вдосконалення механізмів стратегічного планування економічного розвитку регіонів в Україні: визначення стратегічної місії економічного розвитку Миколаївської області; стратегічного бачення та основних цілей економічного розвитку.

Практичне значення результатів полягає в тому, що положення й висновки, викладені в роботі розширюють та поглиблюють теоретичні знання щодо стратегічного планування економічного розвитку; обґрунтовані перспективні напрями вдосконалення системи стратегічного планування економічного розвитку регіонів.

Публікації. Матеріали дослідження частково були представлені у тезах доповіді до "Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів" в рамках Всеукраїнської щорічної науково-методичної конференції "Могилянські читання – 2021".

Структура роботи відповідає поставленій цілі та завданням. Дослідження складається з вступу, трьох розділів (шести підрозділів), висновків, списку використаних джерел (109 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 95 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У **першому розділі** «Теоретичні засади дослідження економічного розвитку регіону» охарактеризовано, що актуальність регіонального дослідження відзначається закономірністю забезпечення збалансованого розвитку окремої частини країни в рамках вимог до сталого розвитку шляхом раціонального вжитки їх можливостей. Для проведення дійової регіональної політики, що забезпечує розвиток різних сфер і галузей економіки, насамперед необхідно чітко означити регіони країни та законодавчо встановити їх межі, тому важливим є визначити сутність поняття "регіон".

Встановлено, що основними задачами національної державної регіональної політики визначається послідовний, гармонійний, стабільний, сталий збалансований економічний розвиток усіх регіонів з метою створення повноцінного середовища проживання людей на всій території країни, у тому числі забезпечити високу якість життя людини незалежно від того, де вона мешкає.

У **другому розділі** «Оцінка економічного розвитку Миколаївської області» проаналізовано економічний стан області впродовж 2015–2020 років.

Здійснено аналіз основних напрямів діяльності області таких:

- чисельність населення;
- середньооблікова кількість штатних працівників;
- середньомісячна номінальна заробітна плата;
- валовий регіональний продукт;
- капітальні інвестиції;
- промисловості;

- сільське господарство;
- перевезення вантажів;
- зовнішня торгівля.

Визначено сильні й слабкі чинники (сторони) та можливі зовнішні впливи (можливості і загрози), які обумовляють економічний розвиток регіону.

Окреслені переваги, виклики, переваги та ризики.

У третьому розділі «Напрями вдосконалення планування економічного розвитку Миколаївської області» здійснена оцінка зарубіжного досвіду в плануванні економічного розвитку регіону на прикладі країн ЄС, Великобританії та США.

З'ясовано, що використання зарубіжного досвіду дасть змогу оцінити розвиток національного законодавства в контексті досвіду інших країн, удосконалити нормативно-інституційне забезпечення регіонального управління та коригувати напрями подальшого розвитку регіонів в Україні у всіх європейських країнах діють спеціальні закони, предметом яких є забезпечення соціально орієнтованого, сталого та збалансованого розвитку всіх регіонів та вжиття конкретних вибіркового заходів щодо проблемних регіонів. Тривалий процес формування системи відносин між центром і регіонами в країнах Європи завершився прийняттям нормативно-правових актів, що регулюють економічні, соціальні та інші процеси регіонального характеру. Цей досвід може бути частково використаний і в нашій країні за умови його науково-коректного вивчення та адаптації.

Визначено стратегічну місія економічного розвитку Миколаївської області, стратегічне бачення Миколаївської області, яке буде відбуватиметься за стратегічними цілями.

ВИСНОВКИ

Отримані у процесі написання кваліфікаційної роботи результати свідчать про реалізацію поставлених мети й завдань і дають можливість дійти таких висновків:

1. На основі проведеного аналізу встановлено наявність низки різних підходів до розуміння поняття "регіон". На основі цих підходів зроблено висновок, що регіоном можна називати певне просторове утворення, для якого характерні:

- територіальна приуроченість, тобто регіон повинен окреслюватись певною визначеною територією;

- взаємозв'язок виробництв і галузей, що проявляється в комплексності розвитку регіону та забезпечує його функціонування як системи;

- можливість відтворення потенціалу (природного, виробничого, демографічного, науково-технічного);

- своєрідність господарського комплексу, який вирізняє даний район з поміж інших;

- певна спеціалізація, що визначає місце регіону в територіальному поділі праці;

- динамічність, яка проявляється у певних змінах, розвитку регіону;

- наявність зовнішніх зв'язків.

З'ясовано, що стратегічний план економічного розвитку регіону — це індикативний документ, який дозволяє адміністрації регіону й регіональному співтовариству діяти спільно. Він стосується не лише адміністрації, а й усіх суб'єктів процесу регіонального розвитку, зокрема економічних агентів і учасників політичного процесу.

До основних характеристик стратегічного плану соціально-економічного розвитку регіону відносять: виокремлення сильних та слабких сторін регіональної економіки, прагнення підсилити, розвинути, сформувати конкурентні переваги регіону з орієнтиром насамперед на створення кращих

умов життя населення; визначення ідеї й принципів, які орієнтують виробників товарів і послуг, інвесторів, адміністрацію й населення на майбутній розвиток території.

Процес розробки стратегічного плану соціально-економічного розвитку регіону складається з кількох етапів:

1) Оцінка досягнутого рівня й особливостей соціально-економічного розвитку території, проведення аналізу ресурсної бази.

2) Формування концепції розвитку економіки регіону, вироблення сценаріїв модернізації територіального господарства з метою адаптації останнього до нової системи міжрегіональних зв'язків та взаємовідносин;

3) Вибір й обґрунтування напрямків розвитку регіону.

2. Проаналізовано основні економічні показники розвитку Миколаївської області.

Миколаївська область – регіон, славетний унікальними природними ресурсами, потужним промисловим потенціалом, сучасними високомеханізованими аграрним та морегосподарським комплексом.

Вигідне економіко-географічне положення та розвинена транспортна інфраструктура виступають запорукою плідної співпраці з регіонами України та країнами зарубіжжя.

Узагальнюючим показником, який характеризує економічний розвиток регіону та його внесок у створення валового внутрішнього продукту (ВВП) країни, є валовий регіональний продукт (ВРП).

Обсяг ВРП Миколаївської області впродовж 2015–2019 років демонстрував стабільне зростання і за підсумками 2019 року (останні звітні дані) становить 92,4 млрд.грн. Індекс фізичного обсягу ВРП у 2019 році проти 2018 року становив 106,6%, що відповідало 3 місцю серед регіонів держави.

Внесок області за обсягом ВРП у національну економіку складає від 2,2% до 2,5 %, зокрема у 2019 році – 2,3%.

За обсягами ВРП на 1 особу область демонструє стабільне зростання, від 41,5 тис.грн у 2015 році до 82,1 тис.грн у 2019 році. За цим показником у 2019 році область знаходиться на 11 місці серед інших регіонів країни.

Основною складовою ВРП є валова додана вартість (ВДВ), і її обсяг у 2019 році склав 79,8 млрд.грн, що на 7,2% більше порівняно з 2018 роком.

Традиційно ключову роль формуванні ВДВ області відіграють промисловість та аграрна сфера, частка яких у загальному обсязі ВДВ у 2019 році становила відповідно 20,8% та 18,2%.

3. Проаналізовано досвід особливості регіональної політики в ряді європейських країн, можна зробити висновок, що з точки зору зміцнення міжрегіонального співробітництва регіональна політика має розвиватися, зокрема, у таких напрямках:

- забезпечення економічного розвитку в регіонах, оскільки без переходу економіки в довгоочікувану фазу зростання всі дискусії про ефективність будь-якої економічної політики (і особливо інтеграційної) є безглуздими;

- недопущення нерационального руху ресурсів, особливо надмірної еміграції та невиправданої концентрації капіталу;

- забезпечити реструктуризацію галузі та її адаптацію до ринкової системи;

- сприяння та підтримка підготовки та реалізації міжрегіональних програм, особливо у сфері інфраструктурних проєктів та налагодження довгострокових відносин співпраці між регіонами, що дають змогу розв'язати багато міжрегіональних суперечань та сприяти координації економічної політики суб'єктів України;

- забезпечення більшої фінансової незалежності регіонів від центру, зміцнення дохідної бази обласних бюджетів, розширення прав регіонів у сфері податкової та бюджетної політики. Це дасть змогу не тільки краще збалансувати обласні бюджети та зменшити трансферти. , а також, як показує

досвід інших країн, збільшити доходи обласного бюджету та зробити політику регіональної влади більш відповідальною.

4. Для досягнення стратегічного бачення розвитку області визначенні основні стратегічні цілі:

1. Регіональний економічний розвиток з урахуванням діджиталізації та інноваційно-інвестиційних процесів.

2. Посилення конкурентних переваг області на основі смарт-спеціалізації.

З'ясовані можливі напрями реалізації проєктів для досягнення стратегічної цілі щодо регіонального економічного розвитку з урахуванням діджиталізації та інноваційно-інвестиційних процесів.

Формування якісного онлайн-сервісу для обслуговування інвесторів за принципом «єдиного вікна».

Створити систему оприлюднення та поширення в Україні і за її межами актуальної інформації щодо реєстру наявних інвестиційно привабливих об'єктів регіону.

Забезпечення промоції потенціалу області в Україні та світі, максимального поширення інвестиційних пропозицій Миколаївщини серед потенційних інвесторів.

Створення індустріальних парків.

Впровадження проєктів на основі публічно-приватного партнерства (влада, бізнес, громади)

Фінансова підтримка суб'єктів малого та середнього бізнесу шляхом компенсації відшкодування відсоткових ставок за кредитами.

Сприяння розвитку авіаційного, залізничного, річкового транспорту.

Розвиток об'єктів портової інфраструктури: елеваторів, перевантажувальних баз, мультимодальних логістичних центрів тощо.

Розширення мережі майданчиків для відстою великовагових транспортних засобів із об'єктами сервісу.

Модернізація та розширення виробничих потужностей у промисловому комплексі області, в тому числі суднобудування та турбінобудування.

Реалізація проєктів державно-приватного партнерства з метою залучення приватного капіталу.

Підтримка розвитку альтернативної енергетики із збільшенням частки альтернативної енергії в енергетичному балансі області.

Будівництво, реконструкція, технічне та технологічне оновлення тваринницьких, птахівничих, комплексів і заводів (цехів) з переробки продукції.

Розбудова інфраструктури овоче-, плодосховищ та цехів з переробки овочів і фруктів шляхом замороження, сушіння (в'ялення), консервування та інше.

Запровадження ресурсозберігаючих і високопродуктивних технологій у галузях рослинництва та тваринництва.

Розроблено напрями реалізації проєктів для досягнення стратегічної цілі щодо посилення конкурентних переваг області на основі смарт-спеціалізації.

Залучення фінансової підтримки на розбудову об'єктів крафтової агропереробки.

Відновлення роботи непрацюючих підприємств або диверсифікація виробництв з використанням місцевої сировини.

Впровадження проєктів з виробництва крафтової продукції (сири, бринза, в'ялене та сушене плодово-овочевництво, маринади, джеми, вино, снеки фруктові та овочеві, устриці, равлики, цвіркуни тощо).

Моніторинг підприємств з виробництва крафтової продукції.

Презентація діяльності крафтових виробників

Формування агротуристичного діджиталізаційного крафтового простору (створення агротуристичної карти, вебсайту агротуристичних локацій, єдиної електронної агротуристичної промоційної платформи).

Розвиток альтернативних видів підприємницької діяльності на селі.

Сприяння в налагодженні партнерства між науковими установами та суб'єктами господарювання.

Впровадження технологій використання відходів переробки.

Модернізація існуючих підприємств з переробки плодоовочевої продукції, будівництво нових.

Використання потенціалу підприємств машинобудування області у виробництві безпечного промислового обладнання для підприємств харчової промисловості області

АНОТАЦІЯ

Корх Ганна Володимирівна «Стратегічне планування економічного розвитку регіону (на прикладі Миколаївської області)» - на правах рукопису. Кваліфікаційна робота за другим рівнем вищої освіти (магістр). Чорноморський національний університет імені Петра Могили – Миколаїв, 2021 рік.

Актуальність теми. Стратегічним напрямом інституційних перетворень в Україні є трансформація чинної системи публічної влади та регіонального управління зокрема, з метою її наближення до стандартів європейських країн. Зазначені перетворення потребують обґрунтування напрямів та відповідного інструментарію забезпечення сталого розвитку регіонів як основної цілі сучасного регіонального управління.

Особливості регіональних процесів, які відбуваються в Україні, характеризуються становленням системи регіонального управління як інституційної бази визначення шляхів підвищення ефективності регіонального управління, методів і меж втручання органів публічної влади у життєдіяльність регіону.

Необхідність удосконалення управління економічними процесами в регіоні нині зумовлена, з одного боку, загостренням світової конкуренції територій щодо залучення і збереження різноманітних ресурсів, а з другого –

підвищенням ролі територій щодо свого економічного становища. Створення сприятливого бізнес-середовища на місцевому рівні, партнерство влади та бізнесу, цільові програми та проекти місцевого і регіонального розвитку тощо – це сфери, які потребують нових підходів з боку регіональних органів влади. Проте, якщо для суб'єкта господарювання впровадження інновації пов'язується насамперед з економічними ризиками, то для системи регіонального управління будь-які інноваційні рішення матимуть економічні, соціальні та адміністративно-правові наслідки, що стримує їх вироблення та зумовлює необхідність ґрунтовного аналізу застосування.

Інноваційний потенціал системи регіонального управління – це здатність органів регіонального управління та його посадових осіб до вироблення нових нестандартних ідей щодо вирішення завдань регіонального розвитку. Інноваційний потенціал становлять технології, організаційні ноу-хау та ресурси, найважливішим серед яких є людський, оскільки інновація є результатом діяльності людей.

Зазвичай оптимізація внутрішніх процесів у системі регіонального управління відбувається під впливом зовнішніх факторів, але сучасний етап розвитку держави вимагає розкриття та реалізації внутрішніх потенціалів структур регіонального управління з метою підвищення рівня конкурентоспроможності територій. Оптимізація структури регіонального управління розглядається в контексті розширення та ускладнення структури потреб населення регіонів, інформатизації суспільства та глобалізаційних викликів.

У сучасних умовах регіональна політика розвитку територій має базуватись на внутрішньому потенціалі та тенденціях територіального розвитку, формуванні місцевих конкурентних переваг, реалізації соціального капіталу та інтелектуальних можливостей території, що зумовлює нові підходи до вирішення місцевих та економічних питань. Це передбачає розвиток різноманітних об'єктів економічної інфраструктури, а також співробітництво територіальних суб'єктів на основі спільних цілей.

Зарубіжний досвід доводить, що успіх публічних реформ та реалізації будь-яких програм і проєктів залежить від рівня залучення до цих процесів громадян і від місцевої соціальної та економічної консолідації. Чим вищий рівень цієї консолідації, тим демократичнішими є рішення місцевих та регіональних органів влади, і тим вони результативніші.

Сьогодні в Україні вже не підлягає сумніву необхідність та актуальність планувальної роботи. Безумовно, це не означає, що потрібно відродити старі радянські традиції планування, які вже не відповідають потребам сьогодення. Нині в Україні, як і в інших країнах світу, активно розвиваються і запроваджуються нові підходи до планування територіального розвитку. При цьому видозмінюються функції, що реалізуються під час планувального процесу, зазнає змін сама роль планування в системі управління. Воно все більше стає інструментом підвищення конкурентоспроможності територій і регіонів, засобом згуртування різних суб'єктів регіонального розвитку навколо нових цінностей і довгострокових пріоритетів.

Результати моніторингу ринку праці свідчать про необхідність підготовки фахівців регіонального управління, оскільки реалізація ефективної державної регіональної політики пов'язується з прискоренням динамізму регіонального економічного розвитку шляхом повного та ефективного залучення в господарський оборот ресурсного потенціалу регіонів, використання переваг територіального поділу та кооперації праці на основі розширення повноважень і підвищення відповідальності регіональних та місцевих органів влади за розв'язання поточних проблем і формування перспективних завдань територій. Це вимагатиме від державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування фундаментальних знань з питань регіонального та місцевого розвитку, застосування на практиці нових форм та методів управління територіями.

Метою роботи є дослідження методичних засад стратегічного планування регіонального розвитку в Україні та виявлення перспективних

напрямів вдосконалення системи стратегічного планування економічного розвитку регіонів.

Для досягнення поставленої мети дослідження сформульовано такі **завдання**:

- встановити теоретичні засади дослідження економічного розвитку регіону;
- провести аналіз економічних показників розвитку Миколаївської області;
- оцінити зарубіжний досвід в плануванні економічного розвитку регіону;
- визначити основні напрями розвитку регіону.

Об'єкт дослідження – процес планування економічного розвитку регіонів.

Предмет дослідження – стратегічне планування економічного розвитку регіону.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: теоретичного узагальнення, порівняння, аналізу та синтезу для удосконалення стратегічного планування економічного розвитку регіонів; системний аналіз для розкриття поняття економічний розвиток регіону; порівняльного аналізу стратегічного планування в Україні у порівнянні з відповідними зарубіжними практиками; логічного узагальнення для розроблення висновків та рекомендацій щодо удосконалення економічного розвитку області.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що на підставі дослідження вивчено та узагальнено теоретичні засади та напрями вдосконалення механізмів стратегічного планування економічного розвитку регіонів в Україні: визначення стратегічної місії економічного розвитку Миколаївської області; стратегічного бачення та основних цілей економічного розвитку.

Практичне значення результатів полягає в тому, що положення й висновки, викладені в роботі розширюють та поглиблюють теоретичні знання щодо стратегічного планування економічного розвитку; обґрунтовані перспективні напрями вдосконалення системи стратегічного планування економічного розвитку регіонів.

Публікації. Матеріали дослідження частково були представлені у тезах доповіді до "Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів" в рамках Всеукраїнської щорічної науково-методичної конференції "Могілянські читання – 2021".

Структура роботи відповідає поставленій цілі та завданням. Дослідження складається з вступу, трьох розділів (шести підрозділів), висновків, списку використаних джерел (109 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 95 сторінок.

SUMMARY

Korkh Hanna "Strategic planning of economic development of the region" - on the rights of the manuscript. Qualification work at the second level of higher education (master). Black Sea National University named after Petro Mohyla - Mykolaiv, 2021.

The relevance of the topic. The strategic direction of institutional transformations in Ukraine is the transformation of the current system of public authority and regional governance, in particular, in order to bring it closer to the standards of European countries. These transformations require substantiation of directions and appropriate tools to ensure sustainable development of regions as the main goal of modern regional governance.

Peculiarities of regional processes taking place in Ukraine are characterized by the formation of the regional governance system as an institutional basis for determining ways to increase the effectiveness of regional governance, methods and limits of public intervention in the region.

The need to improve the management of economic processes in the region today is due, on the one hand, the intensification of global competition for the attraction and conservation of various resources, and on the other - increasing the role of territories in their economic situation. Creating a favorable business environment at the local level, partnership between government and business, targeted programs and projects of local and regional development, etc. - these are areas that require new approaches from regional authorities. However, if for the business entity the implementation of innovation is associated primarily with economic risks, then for the regional management system, any innovative solutions will have economic, social and administrative and legal consequences, which hinders their development and necessitates a thorough analysis of application.

The innovative potential of the regional government system is the ability of regional government bodies and its officials to develop new non-standard ideas for solving regional development problems. Innovation potential consists of technology, organizational know-how and resources, the most important of which are human, because innovation is the result of human activity.

Usually the optimization of internal processes in the system of regional governance is influenced by external factors, but the current stage of development of the state requires the disclosure and implementation of internal potentials of regional government in order to increase the competitiveness of territories. Optimization of the structure of regional governance is considered in the context of expanding and complicating the structure of the needs of the population of the regions, informatization of society and globalization challenges.

In modern conditions, regional development policy should be based on the internal potential and trends of territorial development, the formation of local competitive advantages, social capital and intellectual potential of the territory, which leads to new approaches to local and economic issues. This involves the development of various objects of economic infrastructure, as well as the cooperation of territorial actors on the basis of common goals. Foreign experience shows that the success of public reforms and the implementation of any programs

and projects depends on the level of involvement of citizens in these processes and on local social and economic consolidation. The higher the level of consolidation, the more democratic the decisions of local and regional authorities, and the more effective they are.

Today in Ukraine the necessity and urgency of planning work is no longer in doubt. Of course, this does not mean that it is necessary to revive the old Soviet traditions of planning, which no longer meet the needs of today. Today in Ukraine, as in other countries, new approaches to territorial development planning are being actively developed and introduced. At the same time, the functions implemented during the planning process are changing, and the role of planning in the management system is changing. It is increasingly becoming a tool to increase the competitiveness of territories and regions, a means of uniting the various actors of regional development around new values and long-term priorities.

The results of labor market monitoring indicate the need to train specialists in regional management, as the implementation of effective state regional policy is associated with accelerating the dynamism of regional economic development by full and effective involvement in the economic turnover of regional resources. and increasing the responsibility of regional and local authorities for solving current problems and shaping the long-term challenges of the territories. This will require from civil servants and employees of local self-government bodies fundamental knowledge on regional and local development issues, application of new forms and methods of territorial management in practice.

The aim of the work is to study the methodological foundations of strategic planning of regional development in Ukraine and identify promising areas for improving the system of strategic planning of economic development of regions. To achieve the goal of the study, the following tasks are formulated:

- to establish the theoretical foundations of the study of economic development of the region;
- to carry out the analysis of economic indicators of development of the Nikolaev area;

- evaluate foreign experience in planning the economic development of the region;
- to determine the main directions of development of the region.

The object of research is the process of planning the economic development of regions.

The subject of research is strategic planning of economic development of the region.

Research methods. A set of general scientific and special methods was used to solve the set tasks: theoretical generalization, comparison, analysis and synthesis to improve the strategic planning of economic development of regions; systematic analysis to reveal the concept of economic development of the region; comparative analysis of strategic planning in Ukraine in comparison with relevant foreign practices; logical generalization to develop conclusions and recommendations for improving the economic development of the region.

The scientific novelty of the obtained results of the research is that on the basis of the research the theoretical principles and directions of improvement of mechanisms of strategic planning of economic development of regions in Ukraine are studied and generalized: definition of strategic mission of economic development of Mykolaiv region; strategic vision and main goals of economic development.

The practical significance of the results is that the provisions and conclusions presented in the paper expand and deepen theoretical knowledge on strategic planning of economic development; the perspective directions of improvement of the system of strategic planning of economic development of regions are substantiated.

Publications. The materials of the research were partially presented in the abstracts of the report to "Public administration in Ukraine in the context of decentralization of power and its approximation to European standards" within the All-Ukrainian annual scientific-methodical conference "Mohyla Readings - 2021".

The structure of the work corresponds to the goal and objectives. The study consists of an introduction, three chapters (six sections), conclusions, a list of sources used (109 items). The total volume of the work is 95 pages.